

dopps v letu 2009

dopps v letu 2009

DOPPS

POS LANSTVO DOPPS JE VAROVANJE PTIC IN NJIHOVIH HABITATOV Z NARAVOVARSTVENIM DELOM, RAZISKOVANJEM, IZOBRAŽEVANJEM, POPULARIZACIJO IN SODELOVANJEM.

Spoštovane članice in člani društva!

Leto 2009 je minilo v znamenju praznovanja naše 30. obletnice ustanovitve društva. Dogodek smo skrbno pripravili tudi z vašo pomočjo in naj se vam ob tej priložnosti iskreno zahvalim. Skozi leto smo izvedli številne naravovarstvene aktivnosti v korist varstva ptic in njihovih življenjskih razmer. Le najodmevnejše so prikazane v tej publikaciji, ki smo jo pripravili v društveni pisarni in v sodelovanju s sekcijami.

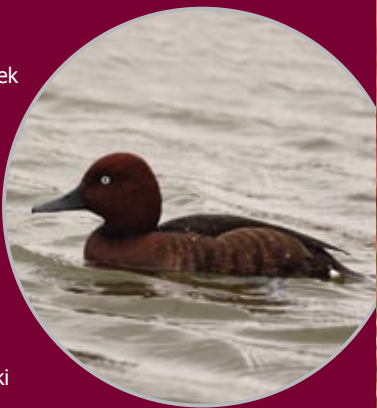
Naj se vrnem k naši obletnici. Vse se je dogajalo v decembru z otvoritvijo fotografske razstave v Državnem zboru RS. Slavnostni govornik, predsednik g. dr. Pavel Gantar, je izkazal najvišjo čast društvu pri uresničevanju njegovega poslanstva. Posebna zahvala gre tudi njemu, saj nam je s skupnimi močmi pred več kot desetletjem uspelo zaščititi naš Škocjanski zatok. Danes smo na to lahko resnično vsi ponosni.

Svečani del se je odvijal v soboto, 12. decembra, v Grand hotelu Union. Dopoldanski del je bil namenjen strokovnim predavanjem, popoldanski pa svečani proslavi. Dogodek sta zaznamovala številčnost obiska naših članov, od ustanoviteljev do mlajših generacij, ter bogat kulturni program. Prisotnim se zahvaljujem za izkazano zvestobo društvu in jih tudi v prihodnje vabim k druženju, k skupnim prizadevanjem za varstvo ptic in njihovih življenjskih prostorov. Začeto delo moramo nadaljevati skupaj, mogoče z drugimi prijemi in novim znanjem ter izkušnjami, še vsaj naslednjih trideset let.

Veseli smo bili, da so se našega praznovanja udeležili tudi pomembni predstavniki, še posebej g. minister Karl Erjavec, župan Mestne občine Ljubljana g. Zoran Jankovič, direktor BirdLife za Evropo g. Angelo Caserta, g. Werner Müller, član Global Council BirdLife International, in naš dolgoletni prijatelj g. Fritz Hirt iz švicarskega partnerja BirdLife SVS.

Spoštovane članice in člani! Zahvaljujem se vam za vsa prizadevanja v preteklem letu, saj nas ptice s svojim oglašanjem in barvitostjo opozarjajo na lepoto, pestrost in kakovost našega življenja. Prisluhnimo pticam v korist boljšega življenja nas in naših prihodnjih rodov. Po treh desetletjih delovanja pa lahko rečem, da je bilo plemenito nagnjenje do ptic vredno deliti s somišljeniki in ga ponuditi strokovni in najširši laični javnosti. Vsega tega, kar danes v Sloveniji in Evropi predstavlja Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ne bi bilo, če ne bi verjeli, da delamo v dobro ptic in narave.

Rudolf Tekavčič, predsednik DOPPS

NARAVOVARSTVENA DEJAVNOST

naravni rezervat škocjanski zatok

MOKRIŠČE, KMETIJA TER PRAVI RAZISKOVALNO-IZOBRAŽEVALNI CENTER

V Škocjanskem zatoku smo se leta 2009, medtem ko so potekale intenzivne priprave na zadnjo fazo urejanja – gradnjo objektov, posvetili predvsem upravljanju habitatov, opazovanju delovanja celotnega ekosistema in potrebnim dopolnitvam že izvedenih ukrepov. Med slednjimi je treba še posebej poudariti nadgradnjo gnezditvenih otočkov v laguni, kjer smo oblikovali nove predele potencialnih gnezdišč za ciljne vrste, kot so mala in navadna čigra ter beločeli deževnik. Le-te smo oblikovali s svitki kokosovega prediva, ki smo jih prekrili s prodom. Izvedba je potekala v najbolj optimalnem času – spomladi pred gnezditveno sezono – ko je izvajalec, družba SCT, imel v neposredni bližini zatoka na voljo splav, brez katerega opravljanje strojnih del v laguni ni mogoče. Dopolnitev otočkov se je izkazala za dobrodošlo, saj je na poljih in gnezditvenih otočkih v laguni že leta 2009 gnezdilo dvanajst parov navadnih čiger, štiri pari polojnikov in dva para beločelih deževnikov.

V sladkovodnem delu rezervata se je kamarškima kobilama Rosi in Rižani konec aprila pridružil prvi predstavnik istrskega (podolskega) goveda v Sloveniji – Primo v spremstvu štirih telic pasme šarole (charolais). Sedem živali je tako z nadzorovano pašo, usmerjeno v ključne predele, skrbelo za to, da se vegetacija ni pretirano razraščala. Po koncu gnezditvene sezone smo območje s stalno vodo in vlažnimi travniki izsušili in zmulčili, vegetacijo pa nam je v skladu z načrti uspelo odstraniti tudi na tretjini jarkov v rezervatu. Škocjanski zatok je tako postal

prava kmetija, dnevna in veterinarska oskrba živali pa del vsakdana zaposlenih na terenu. Konec leta smo kupili traktor, brez katerega si upravljanja skoraj tridesetih hektarjev sladkovodnega dela mokrišča ni več mogoče predstavljati.

Raziskave in monitoring, ki smo jim v zadnjih dveh letih namenili še več pozornosti, kažejo, da je bila obnova rezervata zelo uspešna in da se Škocjanski zatok s svojo biotsko pestrostjo spet prebija med bisere slovenske narave. Število vrst in velikost populacij ptic se v rezervatu stalno povečujeta, v letu 2009 smo opazovali kar osem novih vrst. S tem se je število ptic, ki smo jih na območju rezervata našli v zadnjem desetletju, povzpelo že na 225 različnih vrst. Kartiranje habitatnih tipov v rezervatu kaže, da se le-ti v rezervatu razvijajo celo nad pričakovani botanikov, kar še posebej velja za lagunski del rezervata, razvoj vlažnih in močvirnih travnikov na bonifiki pa bomo v prihodnjih letih ob redni košnji pospešili še s ciljnimi sejanjem ključnih vrst. Na podlagi prisotnih bentoških organizmov v laguni je mogoče sklepati o zelo dobrem ekološkem stanju v brakični laguni, ki se je ne glede na umeten izvor po obnovi spremenila v pravo lagunsko okolje. Tudi monitoring kakovosti vode kaže izrazito izboljšanje stanja.

Možnosti za prihodnost so torej odlične. Vlada RS je koncesijsko pogodbo za upravljanje rezervata DOPPS-u podaljšala do leta 2019. Sedanji načrti kažejo, da bomo z gradnjo informacijskega centra, opazovalnic in drugih objektov začeli po gnezdilni sezoni 2010 ter objekte predali v uporabo v drugi polovici leta 2011. Obiskovalcev je iz dneva v dan več, prihajajo tako na individualno sprostitev kot tudi na vodene izobraževalne izlete, v Škocjanskem zatoku pa jim bomo v prihodnje lahko ponudili še več narave in še boljše načine za njeno neposredno doživljanje.

naravni rezervat iški morost

DELA V REZERVATU NEMOTENO POTEKAJO

Naravni rezervat Iški morost je postal prava oaza sredi Ljubljanskega barja, kar se kaže tudi pri številu obiskovalcev čez vse leto. Leta 2009 smo nadaljevali s čiščenjem zaraščenih travnikov. Pri ročnem odstranjevanju krhlike in vrbovja so nam pomagali sodelavci iz NRŠZ in drugi prostovoljci, nekaj zaraščenih površin pa smo zmuločili strojno. V tem letu smo v rezervatu pokosili 2 ha več površin ter z njih odstranili biomaso. Še naprej smo sodelovali z domačini v okolici, naravni rezervat pa smo januarja predstavili tudi članom lovske družine Tomišelj, s ciljem, da bomo v prihodnjih letih uspešno sodelovali. Predvsem v pomladanskih mesecih smo popeljali na naravoslovne izlete šolarje okoliških in tudi drugih šol, ob koncu poletnih šolskih počitnic pa se je izleta po rezervatu udeležila tudi skupina otrok, katerih starši so zaposleni v družbi Mobitel. Na voden ogled rezervata smo popeljali tudi predstavnike organizacij, ki sodelujejo v projektu STERNA. Za člane in druge ljubitelje ptic smo spomladi najprej pripravili tradicionalni »škurhov« izlet, zatem pa še »koščev« izlet, na katerem so lahko obiskovalci prisluhnili koscu, ogroženi vrsti ptice v Sloveniji. Popisi ptic gnezdil in preletnikov so potekali kot vsako leto doslej.

pravo za naravo

[HTTP://WWW.PRAVO-ZA-NARAVO.SI](http://www.pраво-za-naravo.si)

Pravo je eno od najpomembnejših orodij, ki jih imamo društva na voljo pri varovanju narave. Na dan praznovanja 30. obletnice društva smo uradno odprli spletišče Pravo za naravo, s katerim želimo ljudem približati pravne možnosti pri naravovarstvenem delu. Objavljamo navodila za izdelavo dobre prijave, konkretne primere prijav inšpektorjem ter komentarje, kaj deluje in kaj ne. Predstavljamo tudi ključne predpise. Prijetno nas je presenetil zelo lep obisk spletišča.

status dopps po ZVO

DOLGO PRIČAKOVANI STATUS JE PODELJEN

V septembru 2009 smo končno dočakali, da nam je Ministrstvo za okolje in prostor podelilo status društva, ki deluje v javnem interesu varstva okolja. Vlogo za pridobitev statusa smo oddali oktobra 2008. Ministrstvo bi moralo o podelitvi statusa odločiti v 30 dneh, pa je šele po 11 mesecih, in še to po posredovanju varuhinje človekovih pravic. Pridobljeni status društvu omogoča sodelovanje v postopkih presojanja vplivov posegov na okolje, kar je pri nekaterih škodljivih posegih edino orodje, ki društvu sploh še preostane.

volovja reber

SPET NA ZAČETKU

Po šestih letih pravnih bitk je primer Volovja reber ponovno na začetku. Država je vrsto let protipravno onemogočala nevladnim organizacijam sodelovanje v postopkih. DOPPS-u je s pravnimi sredstvi uspelo doseči obnovitev postopka presojanja vplivov vetrne elektrarne na okolje. Postopki so leta 2009 dejansko stekli. Odločitev ARSO o izdaji oziroma zavrnitvi okoljevarstvenega soglasja – to je za usodo vetrnic ključni dokument – pričakujemo spomladi 2010.

odprt primer HE mura

OBJAVLJENO STALIŠČE DOPPS DO GRADNJE HE NA REKI MURI

Interesi gospodarstvenikov po izgradnji HE na reki Muri, ki je eno izmed pomembnejših območij IBA v Sloveniji (večji del, razen mejni del Mure z Avstrijo do Radencev, je tudi SPA), so se ponovno prebudili. Ob ustanovitvi Pomurske sekcije, katere člani so si zadali tudi spremljanje stanja na reki Muri, smo uradno objavili stališče DOPPS do gradnje HE na tej reki, konec decembra pa smo poslali Ministrstvu za okolje in prostor tudi zahtevo za vključitev DOPPS kot stranskega udeleženca v postopke celovite presoje vplivov na okolje.

karta občutljivih območij za ptice

KAM VETRNE ELEKTRARNE NE SODIJO?

Leta 2009 je nastala Karta občutljivih območij za ptice, na kateri smo s pomočjo natančno določenih kriterijev in obsežne literature zarisali območja, kamor po našem mnenju vetrnice ne sodijo. V karto smo vključili 37 vrst ptic ter 3 tipe območij, ki so tako ali drugače občutljiva za vetrnice. 7 močno in 13 zmerno občutljivih ter 17 izjemno redkih vrst je skupaj nanesele močno (19 %) ter zmerno občutljivi območji, ki skupaj pokrivata 34 %. Zaradi preglednosti smo dodali še SPA/IBA ter zavarovana območja. Na karto je treba gledati kot dinamičen zemljevid, ki se bo spreminjal z izboljšanjem baze podatkov.

ZNANSTVENORAZISKOVALNA DEJAVNOST

monitoring populacij izbranih ciljnih vrst ptic

POPULACIJI KOSCA IN VRTNEGA STRNADA UPADATA

V šesti zaporedni sezoni popisov za Monitoring redkih vrst, kot ljubkovalno kličemo omenjene popise, smo v skoraj 500 popisnih dneh popisali gnezditvene populacije 25 izbranih vrst, dodatnih 28 popisnih dni (132,1 ure opazovanja) pa smo namenili spremljanju preleta ujed čez Breginjski stol, ki je tudi del omrežja Natura 2000. Več kot sto popisovalcev je spet pripomoglo k temu, da vemo več o vrstah. Ugotovili smo, da populaciji kosca in vrtnega strnada v zadnjem obdobju upadata, nekaj vrst je stabilnih, pri beločelem deževniku, kozači in beli štoklji pa smo zaznali povečanje populacije.

monitoring splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine (FBI)

POPISALI VEČ KOT STO VRST GNEZDILK

V drugem letu popisa je sodelovalo 27 prostovoljcev, ki so popisali 77 površin. Tako smo na 156,9 km popisne poti popisali 126 različnih vrst gnezdil. Pet vrst smo registrirali več kot petstokrat, devet vrst več kot tristokrat, 50 vrst pa smo registrirali manj kot desetkrat. Najštevilčnejše vrste so bile črnoglavka, domači vrabec, kos, poljski vrabec in velika sinica. Od ptic, značilnih za kmetijsko krajino, smo registrirali 41 različnih vrst.

januarsko štetje vodnih ptic

OPAZOVALI TUDI KRAVJO ČAPLJO IN BELOLIČNO GOS

Leta 2009 smo organizirali že 22. januarsko štetje vodnih ptic (IWC). Vodne ptice smo šteli 17. in 18. januarja na osmih števnih območjih po vsej Sloveniji. Pregledali smo več kot 1400 km odsekov na rekah in 200 drugih lokalitet. Pri štetju je sodelovalo 228 prostovoljcev – članov DOPPS in drugih sodelavcev. Skupaj smo prešteli 53.428 vodnih ptic, ki so pripadale 68 vrstam. Tudi tokrat smo največ vodnih ptic zabeležili na števnem območju reke Drave (43 % vseh vodnih ptic). Mlakarica je bila pri štetju leta 2009, tako kot pri vseh prejšnjih štetjih, daleč najštevilnejša vrsta. Po številu prešteti osebkov sledijo liska, kormoran, rumenonogi galeb in rečni galeb. Število 1000 prešteti osebkov je preseglo še pet drugih vrst. Leta 2009 smo prvič v januarskem štetju vodnih ptic opazovali kravjo čapljo in belolično gos. Od zanimivejših vrst velja omeniti še laboda pevca, žerjava, regljo in črnega martinca ter veliko število pritlikavih kormoranov in velikih žagarjev.

zimski popis povodnega kosa

GORENJCI ZMAGALI PROTI PRIMORCEM Z 253 : 197

Leta 2009 so Gorenjci in Primorci že tretjič popestrili vsakoletne zimske popise z neuradnim tekmovanjem za Pokal povodnega kosa. Dogovorili so se, da bo regija, ki bo prva tri leta zapored preštela največ povodnih kosov, prejela pokal v trajno last. Zato je bilo tokratno tekmovanje še posebej napeto, saj so Primorci že osvojili dva pokala. Tokratno tekmovanje pa se ni izšlo njim v prid, saj so zaradi slabega vremena in naraslih voda prešteli bistveno manj povodnih kosov kot na Gorenjskem.

novi ornitološki atlas gnezdilok slovenije

NOVA ODKRITJA V OKOLICI MOKRONOGA

Sklepna faza ornitološkega atlasa nas je leta 2009 popeljala v odročne kraje v Sloveniji. Na koncu namreč vedno ostane tisto, česar smo se na začetku oteпали. Skupinski popis smo izvedli v Mokronogu in tako kot vsak do sedaj je bil tudi ta zanimiv. Odkrili smo lepo populacijo pegastih sov, še bolj pa so nas presenetile kozače, ki naseljujejo mozaične gozdove okrog Mokronoga. Od redkih vrst velja omeniti še tri na novo odkrite teritorije črne štoklje in veliko novih območij za belovratega muharja in srednjega detla.

Preostale popise smo izvajali razpršeno po Sloveniji, kjer so še ostali neobdelani tereni. Letošnje leto je bilo v znamenju muharjev, saj smo poleg veliko novih lokacij za belovratega muharja našli tudi malega muharja na vsaj treh novih lokacijah.

Pred gnezdilno sezono 2010 nas čaka celoten vnos zbranih podatkov.

projekt sterna

DVE NOVI SPLETNI STRANI

Poldrugo leto je tega, odkar se je pričel projekt STERNA. V sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije smo postavili portal za vnos in pregled podatkov s popisov za Novi ornitološki atlas gnezdilok Slovenije (<http://www.gis.si/noags>), postavili smo tudi spletišče Pravo za naravo (<http://www.pravo-za-naravo.si>), kjer so na voljo informacije o varovanju narave in ptic z orodji, ki nam jih omogoča naša zakonodaja.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

tabor mladih ornitologov slovenije

PONOVNO NA OBALI IN V BUDANJAH

Med 14. in 19. februarjem je 23 nadobudnih mladih na zimskem taboru mladih ornitologov v Slovenski Istri raziskovalo in proučevalo ptičji svet. Posvetili so se pticam na obali, vrstni pestrosti in številčnosti ptic, različnim metodam štetja ptic, botaničnim zanimivostim in raziskovanju mokožev na obali. Zadnji raziskovalni dan so namenili obisku rezervata na izlivu reke Soče v Italiji. Rezultate svojega dela so predstavili staršem in drugim zbranim na javni predstavitvi.

Poletni tabor mladih ornitologov, na katerem so udeleženci spoznavali značilnosti in navade ptic, je znova potekal v povsem sproščenem vzdušju vasi Budanje v osrčju Vipavske doline. Posamezne skupine so se pod vodstvom mentorjev ukvarjale z naslednjimi nalogami: na južnem robu Trnovskega gozda so raziskovali pojavljanje ujed, raziskovali so gostoto rjavega srakoperja v zgornji Vipavski dolini, proučevali so ptice v Vipavskih Brdih in Trnovskem gozdu. Vse skupine so se posvetile raziskovanju novih lokacij različnih vrst sov, navdušenje pa so mladi ornitologi pokazali ob pogledu na 15 beloglavih jastrebov, kačarja, sokola selca in črno štorčljo. Svoje delo na taboru so povzeli na sklepni predstavitvi.

srečanje mladih ornitologov

NAJBOLJŠI KAR DVE NALOGE

Na 11. Srečanju mladih ornitologov Slovenije v Biološkem središču v Ljubljani so se sredi novembra zbrali nadobudni mladi raziskovalci, ki so v preteklih mesecih opravili obsežno raziskovalno delo. Na srečanju je 16 učencev in dijakov iz vse Slovenije tričlanski komisiji predstavilo devet raziskovalnih nalog. Prvo mesto med osnovnimi šolami sta si tokrat razdelili OŠ Idrija z nalogo Ptice pozimi, ki sta jo pripravila Tomaž Hvala in Gregor Hvala, in OŠ Odranci z nalogo Breguljke ob gramoznici v Melincih, ki sta jo pripravili Nadja Škafar in Maja Špilak. Vsi udeleženci so prejeli priznanja za sodelovanje ter praktične nagrade.

evropski dan opazovanja ptic

NA PTIČARIADI ŽE OD RANEGA JUTRA NAPREJ ŠTELI PTICE

Prvi konec tedna v oktobru je bil tokrat namenjen dvema dogodkoma – družabnemu ptičarskemu tekmovanju, ki smo ga poimenovali Ptičariada, in opazovanju jesenskih selitev ptic na izletih po Sloveniji. Ptičariade se je v soboto udeležilo 51 zagriženih ljubiteljev ptic, ki so v trinajstih skupinah že od ranega jutra prešteli ptice na širšem območju Ljubljane, Ljubljanskega barja, Mokrica in Krma. Zmagovalne rumene majice sta si prislužili štajerska ekipa s 70 opaženimi vrstami ter ekipa Žou-ne-80, ki je fotografirala kar 51 vrst ptic.

Nedeljsko dopoldne pa je 79 ljubiteljev ptic preživelo na izletih k ribniku Vrbje pri Žalcu, Zbiljskemu in Trbojskemu jezeru, zadrževalniku Medvedce, v Škocjanski zatok in Mariborski mestni park. Tokrat smo prešteli 2154 ptic.

pomlad prihaja!

V EVROPI ZBRALI PODATKE O 93.985 OPAZOVANJIH ZNANILK POMLADI

Spremljanje prihoda znaničk pomladi se je nadaljevalo tudi v letu 2009. Podatke o opazovanjih bele štorčlje, kmečke lastovke, hudournika in kukavice smo na spletni strani www.springalive.net zbirali od 1. februarja do 22. junija. Ponovno smo se uvrstili med prvih deset držav z največ opazovanimi pticami. Tako smo prispevali 849 podatkov o prvih pojavljanjih znaničk pomladi, ki so jih večinoma zabeležili učenci osnovnih šol po vsej Sloveniji. Skupaj smo v 41 državah po Evropi zbrali 93.985 podatkov, kar je skoraj enkrat več kot preteklo leto.

ptice okoli nas

LJUBITELJI PTIC PO SLOVENIJI DVAKRAT ŠTELI PTICE OKOLI SVOJIH DOMOV

Leta 2009 smo kar dvakrat povabili ljubitelje ptic, da preštejejo ptice okoli svojih domov, in sicer v roku izbrane ene ure. Najprej smo ptice šteli 28.2. in 1.3., zatem pa še 12. in 13.12.2009. Prvič se je štetja udeležilo 189 ljudi, ki so zabeležili največ poljskih in domačih vrabcev ter velikih sinic. Decembra se je štetju pridružilo kar 573 ljudi, med najbolj številčnimi pa so bili tokrat velika sinica, domači in poljski vrabec.

predavanja, izleti, delavnice in srečanja

VELIKA IZBIRA AKTIVNOSTI ZA LJUBITELJE PTIC IN NARAVE

Več kot 500 članov društva in drugih obiskovalcev smo popeljali na 43 izletov na ornitološko zanimiva območja po vsej Sloveniji, na stalnih lokacijah v Budanjah, Celju, Cerkljani, Ljubljani, Mariboru, Radovljici in Murski Soboti pa smo pripravili 44 predavanj za več kot 500 obiskovalcev. Člani sekcij so se šestkrat zbrali na družabnih srečanjih, na katerih so lahko prisluhnili zanimivim predavanjem. Poleg tega smo pripravili še 13 izobraževalnih delavnic, med drugim tudi v Arboretumu Volčji Potok.

Med izobraževalnimi dejavnostmi za šole smo tudi leta 2009 izvajali naravoslovne dneve za učence in dijake, in sicer predvsem v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok. Tja smo pod strokovnim vodstvom popeljali kar 1208 učencev, kjer se niso naučili le veliko novega o pticah, temveč tudi o drugem živalskem in rastlinskem svetu rezervata.

IZ DELA SEKCIJ DRUŠTVA

mladinska sekcija

LETO, POSVEČENO VELIKEMU ŽAGARJU

Leta 2009 so se v mladinski sekciji posvetili enemu izmed značilnih predstavnikov vodnih ptic na Gorenjskem – velikemu žagarju. V sodelovanju z občinama Kranj in Medvode so spremljali njegovo število na izbranih odsekih reke Save in izdali poljudno zloženko o tej vrsti, ki so jo razdelili med zainteresirane učence in dijake na gorenjskih šolah.

Pripravili so izlete za mlade ornitologe, ki so potekali po različnih slovenskih regijah v spomladanskem, jesenskem in zimskem času. Nadaljevali so tudi z monitoringom ptic Zbiljskega jezera, ki je potekalo drugo leto.

V aprilu so organizirali drugi Raziskovalni vikend za mlade ornitologe, ki je potekal v okviru skupinskih popisov za Novi ornitološki atlas gnezdičk Slovenije v Mirni na Dolenjskem. Udeleženci so se tako pod mentorstvom izkušenih popisovalcev učili različnega oglašanja in petja ptic, v popoldanskem času tridnevni popisov pa so se posvetili popisom redkih vrst na Dolenjskem. V septembru so se zbrali na Glažuti na Pohorju na potabornem srečanju sekcije, kjer so se ob prijetnem druženju pogovorili o akcijah mladinske sekcije v preteklem in prihodnjem letu.

pomurska sekcija

V POMURJU ZAŽIVELA NOVA SEKCIJA DOPPS

11. decembra je bila ustanovljena Pomurska sekcija, ki je že peta regionalna sekcija DOPPS v Sloveniji. Na ustanovnem srečanju v Beltincih, kjer se je zbralo več kot 30 ljubiteljev ptic, so predstavili letni načrt ter pravilnik delovanja sekcije. Postavili so si tri enakovredne cilje: ozaveščanje in obveščanje javnosti o delu članov sekcije, delo z mladimi in varstvo narave, kar bodo uresničevali z izleti, predavanji, raznimi akcijami in objavami v medijih. Poleg tega so predstavili tudi uradno stališče DOPPS do HE na reki Muri.

severnoprimorska sekcija

ODKRILI GNEZDO ČRNEGA ŠKARNIKA

Člani Severnoprimorske sekcije DOPPS so leta 2009 namenili največ časa popisom in monitoringom, in sicer hribskega škranca in kotorne na območju SPA Južni rob Trnovskega gozda in Nanos, podhujke na SPA Kras ter jesenskega preleta ujed na Breginjskem Stolu. Znanim gnezdiščem velike uharice so dodelili skrbnike, tako da so poleg zasedenosti teritorijev ugotavljali tudi gnezditveno uspešnost in morebitne grožnje. Ker so popisi za Novi ornitološki atlas gnezdilic Slovenije že skoraj pri koncu, so nekaj časa tudi iskali in popisovali redke in težko zaznavne vrste ptic. Še najbolj so bili veseli odkritja gnezda črnega škarnika v Vipavski dolini.

Za zimsko štetje vodnih ptic so organizirali skupinski popis, pri katerem so dobro raziskali in popisali alpske reke in rečice jadranskega porečja. V zimskih mesecih so iskali in tudi našli prenočišče pinož v Trnovskem gozdu. Tam so postavili tudi gnezdilnice za malega skovika.

Pri naravovarstvenem delu so se lotili predvsem zaščite Renških glinokopov, ki so z vidika ptic najpomembnejše mokrišče v Severnoprimorski regiji. Zelo dobro deluje tudi sistem skrbništva IBA. Člani Severnoprimorske sekcije so vse zaznane grožnje na območjih IBA posredovali pisarni DOPPS v nadaljnjo obravnavo. Za člane društva so v Budanjah prirejali izlete ter redna predavanja, ki so bila zelo dobro obiskana. V Budanjah so pomagali izvesti letni mladinski ornitološki tabor, z velikim veseljem pa so udeleževali popisov in akcij tudi drugod po Sloveniji.

Ljubljanska sekcija

PESTRA PALETA IZOBRAŽEVANJ ZA ČLANE

V sklopu izobraževanja članov je Ljubljanska sekcija pripravila dva tečaja prepoznavanja ptic. Vodne ptice so zelo primerne za učenje, saj jih je mogoče opazovati dlje časa. V teoretičnem delu so se udeleženci poučili, kako ptice razlikujemo med seboj, kakšne so njihove navade in kje v Sloveniji jih lahko opazujemo. Znanje so preverili in dopolnili na Zbiljskem jezeru. Letos so v okviru izobraževanja ponovili tečaj prepoznavanja pobjeznikov, saj je ta skupina ptic dokaj zahtevna za določevanje.

V spomladanskih mesecih so za člane društva in občane Ljubljane pripravili ornitološka potepanja po parku Tivoli. Udeleženci so tu naredili prve korake v ornitologijo.

Člani Ljubljanske sekcije so organizirali avtobusni izlet k izlivu reke Soče, kjer so lahko preverili znanje, ki so ga pridobili na tečajih prepoznavanja ptic.

Lotili so se tudi bolj načrtnega nameščanja gnezdilnic. Na Ljubljanskem barju se je ponovno pojavila smrdokavra, zato so se odločili, da ji bodo pomagali pri gnezditvi in namestili gnezdilnice na potencialnih območjih njenega gnezdenja na Barju.

Podobna akcija je potekala na Podgorskem Krasu, kjer so za smrdokavro tako rekoč idealne življenjske razmere. Zaradi pomanjkanja debelejših dreves s špranjami in dupli so se člani sekcije odločili, da bodo tudi na tem območju namestili gnezdilnice. Podobno so pomagali še povodnemu kosu in velikemu skoviku.

Za ljubitelje fotografije so pripravili tečaj fotografiranja s poudarkom na motivu ptice. Teorijo so preizkusili na fotoizletu na Jelovico. Uspešnost narejenih posnetkov so kasneje kritično preverili in tako še izpopolnili fotografsko znanje. Pod okriljem Ljubljanske sekcije je letos prvič potekala Ptčariada.

Fotonatečaj za fotografijo meseca je leta 2009 privabil lepo število članov in tudi drugih mojstrov fotografije. Obe temi, Ptice in Narava, sta bili v vseh treh kategorijah enakomerno zastopani, predvsem pa je bilo razveseljivo sodelovanje mladih fotografov v njihovi kategoriji.

štajerska sekcija

FORUMPTICE.SI – NOVOST POD OKRILJEM ČLANOV ŠTAJERSKE SEKCIJE

Leto se je za člane Štajerske sekcije začelo s popisovanjem mokožev, nadaljevali pa so ga s štetjem vodnih ptic kot delom zimskega popisa ptic ter popisom povodnih kosov na Koroškem za veliki pokal povodnega kosa. Teden dni kasneje so izvedli popis vodnih ptic tudi na hrvaškem delu Drave. Spomladi so preverili že znana gnezdišča velike uharice in skušali poiskati nova. Pri popisih za NOAGS so sodelovali vsi aktivni člani sekcije, med drugim so organizirali tudi skupinski popis, na katerem so popoldanski čas izkoristili za izlet na območju popisa in poiskali redke vrste ptic. Letos so bolj pregledali nekatera trstišča na Dravi s čolna, ker so s kopnega zaradi velikosti in lege težko pregledna.

V spomladanskem času so popisali tetrade v okviru monitoringa splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine ter že enajstič zapored preverili zasedenost gnezd bele štoklje. Vse leto so na deset dni izvajali monitoring ptic v Ormoških lagunah ter na Ptujskem in Ormoškem jezeru in zadrževalniku Medvedce, kjer so ga izvajali enkrat na mesec.

Že desetič so ob koncu leta organizirali popis velikega srakoperja. Akcijo čiščenja otokov na Ptujskem jezeru so letos nadgradili s polaganjem folije na Novem otoku, s čimer so navadne čigre dobile odlično pripravljen teren za gnezdenje. Med letom so izvedli tudi nekaj izletov in predavanj, novost pa je forum ForumPtice.si, na katerem si predvsem člani Štajerske sekcije izmenjujejo informacije in znanje o pticah.

Ekipa Štajerske sekcije se lahko tudi pohvali s prvim mestom na Ptičariadi.

notranjska sekcija

PRIJETNO DRUŽENJE OB CERKNIŠKEM JEZERU

Člani Notranjske sekcije so se tudi v tem letu lahko udeležili tradicionalnih aktivnosti, ki so med ljubitelji ptic dobro sprejete in tudi obiskane. Spomladi so lahko prisluhnili sovam na nočnem izletu v okolici Cerknjškega jezera, na praznični dan konec aprila pa so se podali na izlet na Cerknjško jezero, ki vsako leto privabi več udeležencev. Kot že vrsto let doslej, so tudi tokrat pripravili spomladanski popis rumenih pastiric, katerega namen sta tudi druženje in izmenjava izkušenj.

Na junijski 18. akciji štetja koscev, imenovani Crex night, so tudi tokrat prešteli te skrivnostne nočne ptice na Cerknjškem jezeru. Kljub temu, da se je akcije udeležilo manj ljudi kot po navadi, je bilo druženje prijetno.

V zimskem in jesenskem času so pripravili šest zanimivih predavanj za člane in druge ljubitelje ptic, septembra pa so se podali na nekoliko drugačen izlet kot ponavadi, saj so spoznavali življenje čebel na čebelarški učni poti na Cerknjškem jezeru.

PUBLICISTIČNA DEJAVNOST

Svet ptic, letnik 15, 4 številke

Revija, ki jo prejemajo vsi člani našega društva, je tudi v tem letu izšla štirikrat. V četrti številki revije smo ob 30. obletnici društva pripravili zgodovinski pregled aktivnosti od ustanovitve do danes. Članom in drugim ljubiteljem ptic in narave smo svet ptic v letu 2009 predstavili na 240 straneh, katerih naslovnice in kazalo si je mogoče ogledati na spletni strani revije.

Acrocephalus

Leta 2009 je izšla ena številka revije Acrocephalus, strokovne ornitološke znanstvene publikacije, in sicer št. 137 na 48 straneh. Vse številke letnika 2009 so bile ob koncu leta v tisku.

Članek objavljen v letniku Svet ptic, št. 137, januar 2009, str. 1-4.
Za vse informacije in naročila kontaktirajte: svet@svetptic.si
Naslov: Svet ptic, ul. Štefana Mladke 1, 1000 Ljubljana, Slovenija
Vse cene vključujejo DDV in poštno in prevozne stroške.

Svet ptic: 04, '09

Brošura o naravnem rezervatu Škocjanski zatok

Brošura Oaza na pragu Kopra, v kateri je predstavljena zgodovina naravnega rezervata Škocjanski zatok, živalski in rastlinski svet območja ter načrti za prihodnost, je leta 2009 izšla v prenovljeni različici.

Brošura Ptice v letu 2008

V strnjeni poljudni obliki smo predstavili raziskovalno delo Varstveno ornitološkega sektorja DOPPS v minulem letu. Skupina ornitologov, ki jo dopolnjujejo še drugi zaposleni v DOPPS in predvsem mnogi predani prostovoljci, je v letu 2008 opravila veliko različnih raziskovalnih in varstvenih ornitoloških aktivnosti. Slednje so predstavljene v 6 sklopih: ornitološki atlas, ekološke raziskave, naravovarstvene raziskave, nacionalni popisi, lokalni popisi in vrstni popisi.

Zbornik povzetkov SMOS

Prvo Srečanje mladih ornitologov je potekalo leta 1995, v letu 2009 pa je potekalo že enajstič. Tanja Šumrada je v zborniku zbrala povzetke raziskovalnih nalog, ki jih je v desetih letih predstavilo več kot 700 mladih na srečanjih.

Zloženko o velikem žagarju

Mladinska sekcija DOPPS je v okviru projekta Veliki žagar – spoznajmo ptico v naši soseski pripravila izobraževalno zloženko o velikem žagarju, skrivnostnem prebivalcu naših rek. Na osmih straneh so predstavili to zanimivo vrsto vodne ptice ter njen življenjski prostor.

PREK MEJA

delavnica o iba

Konec septembra je na Poljskem potekala delavnica o mednarodno pomembnih območjih za ptice, na kateri so se zbrali koordinatorski IBA iz dvajsetih evropskih držav. Rdeča nit delavnice je bila izdelava nacionalnih varstvenih strategij IBA, monitoring in skrbništvo območij IBA ter svetovna podatkovna zbirka podatkov IBA (WBDB).

delavnica PECBMS v pragi

Med 26. in 29. januarjem 2009 je češko ornitološko društvo CSO v sodelovanju z drugimi partnerji v Pragi gostilo delavnico vseevropske sheme monitoringa pogostih vrst ptic – PECBMS. V to shemo spada tudi Popis pogostih vrst ptic kmetijske krajine, ki ga že dve leti izvajamo na DOPPS-u. Delavnice se je udeležila večina partnerjev iz Evrope. Poseben poudarek je bil namenjen izboljšanju metodologije in statistične obdelave pridobljenih podatkov.

delavnica o morskih iba

Na Malti je med 20. in 22. oktobrom 2009 potekala delavnica na temo Mednarodno pomembnih območij za ptice na morju (morski IBA), ki sodijo med najmanj raziskana območja, pomembna zaradi varovanja ptičjih populacij. Glavni namen delavnice je bila izdelava skupne sredozemske strategije vseh držav Sredozemlja glede določitve morskih IBA. Na delavnici so bili predstavniki partnerjev BirdLife International ali sorodnih nevladnih, pa tudi vladnih organizacij iz večine sredozemskih držav. Slovensko morje je, kljub temu da je zelo majhno, pomembno za nekaj vrst morskih ptic. Med njimi prednjači sredozemska podvrsta vranjeka *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*.

evropsko srečanje partnerjev birdlife international na malti

Na srečanju partnerjev BirdLife International v novembru so bile obravnavane pomembne razvojne in varstvene teme, kot so zaščita in ohranitev direktive o pticah, nadgradnja ciljev ohranjanja biotske pestrosti, širitev partnerstva in prenova blagovne znamke BirdLife. Mreža BirdLife je globalno prepoznana kot vodila mreža za varstvo ptic in pričakovati je, da bo tako tudi v prihodnje. Poenotenje sporočilnosti mreže pa je eden ključnih izzivov, saj BirdLife združuje večinoma ornitološke, pa tudi splošnejše naravovarstvene in okoljevarstvene organizacije različnih velikosti in statusov.

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je neprofitna, nevladna in naravovarstvena organizacija, ustanovljena leta 1979, ki deluje na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. DOPPS je polnopravni partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International, ki v Evropi združuje več kot 2 milijona članov.

DOPPS z naravovarstvenimi aktivnostmi, raziskavami, izobraževalnimi in publicističnimi dejavnostmi skrbi za varovanje ptic in njihovih habitatov, povečuje zanimanje za ptice v vsakodnevnem življenju in za ornitologijo kot znanstveno vedo. DOPPS pri uresničevanju svojega poslanstva sodeluje s številnimi nevladnimi in vladnimi organizacijami, službami, naravovarstveniki in drugimi strokovnjaki.

Republika Slovenija
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno
samoupravo in regionalno politiko

Ministrstvo za okolje in prostor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Pokrovitelji:

GRAND HOTEL UNION D.D.
Miklošičeva 1, Ljubljana, Slovenija

Informacije:
Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
Tržaška cesta 2, p.p. 2990, 1001 Ljubljana
tel: 01 426 58 75, fax: 01 425 11 81
e-pošta: dopps@dopps.si
www.ptice.si

Avtorji besedil: Dejan Bordjan, Luka Božič, Andrej Figelj, Jernej Figelj, Vojko Havliček, Tomaž Jančar, Bojana Lipej, Andrej Medved, Tomaž Mihelič, Borut Mozetič, Matjaž Premzl, Aljaž Rijavec, Borut Rubinič, Nataša Šalaja, Željko Šalamun, Tanja Šumrada, Rudolf Tekavčič, Barbara Vidmar /
Avtorji fotografij: Tomaž Benedičič, Dejan Bordjan, Darko Fekonja, Meta Havliček, Aleš Jagodnik, Miha Krofel, Bojana Lipej, Kristjan Malačič, Tomaž Mihelič,
Borut Mozetič, Janez Papež, Borut Rubinič, Željko Šalamun, Tone Trebar, Barbara Vidmar, arhiv Spring Alive / Lektura: Jana Lavtžar / Oblikovanje: Darja Šipec /
Tisk: Schwarz d.o.o. / Naklada: 3.000 izvodov / Izdano: marec 2010